

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. V. SKUNDO**

2022 m. vasario d. Nr. S- (7-170/2022)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės, pavaduojančios Komisijos pirmininką, Rasos Stravinskaitės, narių Jurgitos Narkevičiūtės (pranešėja), Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo R. V. (toliau – Pareiškėjas) 2022-10-24 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2022-11-08 sprendimo Nr. (21.222Mr) FR0682-275 (toliau – Sprendimas). Inspekcijos atstovai E. F. ir M. A. dalyvavo 2022-12-20 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu. Pareiškėjas posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas Komisijos prašo sumažinti ginčijamame Inspekcijos Sprendime apskaičiuotas mokėtinas mokesčio ir sankcijų sumas. Inspekcijos 2022-08-30 patikrinimo aktas Nr. (21.222 Mr) FR0680-290 (toliau – Patikrinimo aktas) Pareiškėjui įteiktas viešai paskelbiant. Pareiškėjas pastabų dėl patikrinimo akto iki 2022-11-03 nepateikė. Iš pateiktos medžiagos matyti, jog Inspekcija Sprendimu nusprendė:

1) patvirtinti Patikrinimo aktą ir apskaičiuotas mokėtinas 21 603,93 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM), 8 946,57 Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), 7 564,30 Eur valstybinio socialinio draudimo įmokų (toliau – VSD įmokos), privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSD įmoka) 4 217,16 Eur sumas;

2) apskaičiuoti 2 278,41 Eur GPM delspinigių ir 1 535,05 Eur PVM delspinigių sumas;

3) skirti 10 802 Eur GPM, 4 473 Eur PVM, 3 782,15 Eur VSD įmokų ir 2 108,58 Eur PSD įmokų baudas.

Pareiškėjas savo poziciją grindžia šiais argumentais:

- Pareiškėjas skunde teigia, jog prasidėjus mokestiniam tyrimui su Inspekcijos specialistu bendradarbiavo, nuolat jam atsiskaitė nuo 2021 metų 11 mėnesio. Tačiau, kai pasikeitė tikrinantis specialistas, iš naujo darbuotojo nebesulaukė naujų reikalavimų. Skunde nurodoma, jog Pareiškėjas neatvyko tik į vieną paskirtą kvietimą, nes dėl COVID-19 ligos negalėjo niekur eiti ir tai pranešė specialistui, nors tai nebuvo nepažymėta Patikrinimo akte, ir pats pasisiūlė susitarti atvykti kitu metu.

- Pareiškėjas nesutinka, kad veikla buvo vykdyta piktybiškai bei teigia, jog nevengė mokėti mokesčių, nes buvo įsiregistravęs vykdamas individualią veiklą. Pareiškėjo teigimu, jis mokestinį pažeidimą padarė tik dėl savo nepatyrimo.

Pareiškėjas Komisijos prašo sumažinti jam paskirtų sankcijų dydį. Taip pat prašo atsižvelgti į aplinkybę, jog rūpinasi nedarbingais šeimos nariais. Papildomai Pareiškėjas skunde prašo išdėstyti mokėjimus dalimis, juos mokant periodiškai sutartu būdu.

Priešingos pozicijos laikosi Inspekcija. Inspekcijos mokestinio patikrinimo metu, mokesčių mokėtojui buvo apskaičiuotos mokėtinos mokesčių sumos:

- 21 603,93 Eur GPM, 11 781,46 Eur VSD bei PSD įmokų nustačius, kad Pareiškėjas nedeklaravo gautų individualios veiklos pajamų, kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų bei kilnojamojo turto pardavimo pajamų;

- 8 946,57 Eur PVM nustačius, kad Pareiškėjas vykdydamas ekonominę veiklą gavo atlygį (144 751,07 Eur), kurio bendra suma per paskutinius 12 mėnesių viršijo 45 000 Eur ribą bei neapskaičiavo PVM už užsienio šalies asmenų, neįsiskūrusių Lietuvos teritorijoje, suteiktas tarpininkavimo paslaugas teikiant apgyvendinimo paslaugas Lietuvoje.

1. *Dėl GPM apskaičiavimo.* Pareiškėjas tikrintu laikotarpiu (2018-2020 m.) nedeklaravo 209 982,89 Eur gautų individualios veiklos pajamų, kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų bei kilnojamojo turto pardavimo pajamų, nuo kurių neapskaičiavo ir nesumokėjo 21 603,93 Eur GPM:

a) apmokestinamoji 206 507,49 Eur mokesčio bazė nustatyta vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAI) 69 straipsnio, 70 straipsnio nuostatomis, t. y. netiesioginiu būdu;

b) apmokestinamoji 3 475,40 Eur mokesčio bazė nustatyta vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 27 straipsnio nuostatomis, t. y. tiesioginiu būdu.

1.1. *Dėl gautų individualios veiklos pajamų.* Pareiškėjas tikrinamuoju laikotarpiu buvo pateikęs tik Metinę pajamų deklaraciją ((duomenys neskelbtini) už 2020 metus. Mokestinio patikrinimo metu įvertinus surinktą informaciją nustatyta, kad Pareiškėjas 2018-2020 m. laikotarpiu įsigijęs verslo liudijimus (Gyvenamosios paskirties patalpų nuomai, neteikiant apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos) bei pasinaudodamas internetinių svetainių (www.airbnb.com, www.booking.com) paslaugomis, vykdė individualią apgyvendinimo paslaugų teikimo veiklą, kurios vykdymo vieta – Y. T. g. 4-206, Vilniaus m., Vilniaus m. sav. „Opera R. S.“ (administracinės paskirties patalpose) ir gavo iš viso 143 835,52 Eur pajamų. Tačiau Pareiškėjo pasirinkta veiklos vykdymo forma (vykdyta individuali veikla įsigijus verslo liudijimus) nesuteikė jam teisės vykdyti šios veiklos administracinės paskirties patalpose įsigijus verslo liudijimą, mokesčių mokėtojas turėjo prievolę įregistruoti individualią veiklą (poilsiautojų ir kita trumpalaikio apgyvendinimo veikla EVRK kodas 55.20) pagal individualios veiklos pažymą.

Pareiškėjas nuo 2020-03-04 įregistravo kitą pašto ir pasiuntinių (kurjerių), bei kito, niekur nepriskirto, keleivinio sausumos transporto veiklas. Įvertinus surinktą informaciją nustatyta, kad Pareiškėjas 2020 m. vykdė kitą pašto ir pasiuntinių (kurjerių) individualią veiklą ir gavo 1 316,52 Eur (400,97 U. E. Operations OU pervestos lėšos + 915,55 Eur UAB "B1" pervestos lėšos) pajamų.

Vadovaujantis MAI 70 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tais atvejais, kai mokesčių mokėtojais nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčio mokėtojo mokesstinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka, mokesčių mokėtojams priklausančią mokėti mokesčio sumą mokesčių administratorius apskaičiuoja pagal jo atliekamą įvertinimą, atsižvelgdamas į visas įvertinimui reikšmingas aplinkybes, turimą informaciją ir prireikus parinkdamas savo nustatytus įvertinimo metodus, atitinkančius protingumo bei, kiek objektyviai įmanoma, teisingo mokesstinės prievolės dydžio nustatymo kriterijus. Mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (patvirtintos Inspekcijos 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103, toliau – Taisyklės) 4 punkto nuostatose numatyta, kad įvertinimas gali būti atliekamas, kai mokesčių administratorius Pareiškėjo mokesstinės prievolės dydžio negali nustatyti įprastine, atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka, nes Pareiškėjas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas. Taisyklių 4.1. punkte nurodyta, kada mokesčių administratorius gali priimti sprendimą mokesčių apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, jeigu Pareiškėjas nepateikia mokesčio deklaracijos, į mokesčio deklaraciją įrašo neteisingus (nepatikimus, prieštarungus) duomenis ir kitais atvejais. Mokestinio patikrinimo metu nustačius, kad Pareiškėjas netinkamai vykdė

savo pareigas (Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka nedeklaravo dalies gautų pajamų, todėl nėra galimybės nustatyti mokesstinės prievolės dydžio įprastine, t. y. atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka) mokesčių bazė nustatyta vadovaujantis MAI 70 straipsnio 1 dalimi bei Taisyklių 6 punkto nuostatomis, taikant Taisyklių 6.3.5 papunktyje numatytą lėšų bankų sąskaitose metodą.

Pareiškėjas 2018–2020 m. vykdydamas ekonominę veiklą (teikdamas apgyvendinimo bei pasiuntinių (kurjerių) veiklas) gavo atlygį, kurio bendra suma per paskutinius 12 mėnesių viršijo 45 000 Eur ribą, todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) 71 straipsnio 2 dalies nuostatomis Pareiškėjas turėjo prievolę skaičiuoti PVM. Įvertinus patikrinimo metu apskaičiuotas mokėtinas PVM sumas (2018 m. – 1 386,58 Eur, 2019 m. – 1 693,15 Eur, 2020 m. – 1 999,77 Eur) nustatyta, kad Pareiškėjas 2018 – 2020 m. gavo 140 072,54 Eur individualios veiklos pajamų. Vadovaujantis GPMĮ 22 straipsnio 3 dalies nuostatomis, Pareiškėjo gautos vykdytos individualios veiklos pajamos pripažintos B klasės pajamomis, kurias Pareiškėjas turėjo deklaruoti pajamų mokesčio deklaracijoje ir nuo jų sumokėti GPM.

1.2. Dėl gautų kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų. Mokestinio patikrinimo metu įvertinus surinktą informaciją nustatyta, kad Pareiškėjo kontroliuojama UAB "A1" 2020 m. pervėdė bei grynaisiais pinigais išmokėjo 66 434,95 Eur (84 186,86 Eur Pareiškėjui išmokėta lėšų suma – 17 751,91 Eur Pareiškėjo į įmonės sąskaitą įmokėtos lėšos). Lėšų skirtumas 66 434,95 Eur tarp Pareiškėjo gautų lėšų ir jo bendrovei gražintų lėšų priskirtinas Pareiškėjo gautoms apmokestinamosioms pajamoms. Inspekcija nurodė, jog Pareiškėjas 2019–2020 m. būdamas UAB "A1" vieninteliu akcininku, vadovu piktnaudžiavo ne tik savo, kaip fizinio asmens, bet ir bendrovės kaip juridinio asmens teisėmis bei pareigomis, t. y. darė įtaką bendrovei, neteikė duomenų apie Pareiškėjui išmokėtas pinigines lėšas ir (ar) Pareiškėjo pervestas (gražintas) pinigines lėšas į bendrovių sąskaitas, nevykdė mokesčių administratoriaus nurodymų. Pareiškėjas turėdamas teisę valdyti bendrovės sąskaitas atliko pinigines operacijas pervesdamas lėšas į savo asmeninę sąskaitą bei grynaisiais pinigais išimdamas iš sąskaitos lėšas, tačiau mokėjimo paskirtyje nesiekė nurodyti tikslų išmokėtų lėšų tikslo bei pagrindo.

Inspekcija, vadovaudamasi GPMĮ 22 straipsnio 2 dalimi, 23 straipsnio 1 dalimi, GPMĮ 27 straipsnio 1 dalimi, MAI 2 straipsnio 16 bei 17 dalimis, 69 straipsnio 1 dalimi, 70 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Taisyklių 4 ir 6 punktais bei formuojama Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika¹, konstatavo, kad Pareiškėjas 2020 m. gavo 66 434,95 Eur kitų su darbo santykiais nesusijusių ir neindividualios veiklos pajamų, kurias Pareiškėjas turėjo deklaruoti pajamų mokesčio deklaracijoje ir nuo jų apskaičiuoti ir sumokėti GPM.

1.3. Dėl gautų privalomai registruotino turto pardavimo pajamų. Pareiškėjas 2020-12-30 už 5 000 Eur perleido 2018-11-20 iš UAB „Autkeva“ už 1 524,60 Eur įsigytą (duomenys neskelbtini) (valstybinis numeris (duomenys neskelbtini) pagaminimo metai 2009). Iš Pareiškėjo pajamų (5 000 Eur) atėmus šios transporto priemonės įsigijimo išlaidas (1 524,60 Eur), apskaičiuota 3 475,40 Eur apmokestinamųjų pajamų, kurios vadovaujantis GPMĮ 22 straipsnio 3 dalies nuostatomis, pripažintos B klasės pajamomis, kurias Pareiškėjas turėjo deklaruoti pajamų mokesčio deklaracijoje ir nuo jų skaičiuoti bei mokėti GPM.

2. Dėl PVM apskaičiavimo. Pareiškėjas vykdydamas ekonominę veiklą gavo 144 751,07 Eur atlygį, kurio bendra suma per paskutinius 12 mėnesių viršijo 45 000 Eur ribą ir už užsienio šalies asmenų, neįsikūrusių Lietuvos teritorijoje, suteiktas tarpininkavimo paslaugas teikiant apgyvendinimo paslaugas Lietuvoje, neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą 8 946,57 Eur mokėtino PVM.

2.1. Dėl PVM nuo gautų individualios veiklos pajamų. Pareiškėjas 2018–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje vykdė ekonominę veiklą – teikė trumpalaikio apgyvendinimo bei pasiuntinių (kurjerių)

¹ LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2013-11-12 nutartis adm. byloje Nr. A556-715/2013

paslaugas ir gavo 144 751,07 Eur (145 152,04 Eur individualios veiklos nuomos pajamos – 400,97 Eur pajamas iš E. R. OU). Tikrintu laikotarpiu Pareiškėjo gautas atlygis iš vykdytos ekonominės veiklos viršijo PVMĮ 71 straipsnyje nustatytą PVM apmokestinamą ribą (45 000 Eur) 2018 m. sausio birželio, 2019 m. rugpjūčio gruodžio ir 2020 m. sausio-rugpjūčio mėnesiais. Vadovaujantis PVMĮ 2 straipsnio 8 punktu, 3 straipsniu, 14 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais, patikrinimo metu Pareiškėjui apskaičiuota mokėtina 8 946,57 Eur PVM suma.

2.2. *Dėl PVM už Lietuvoje neįsikūrusių asmenų suteiktas tarpininkavimo paslaugas.* Pareiškėjas 2018 - 2020 m. laikotarpiu teikė apgyvendinimo paslaugas pasinaudodamas internetinių svetainių www.airbnb.com, www.booking.com paslaugomis. Pagal PVMĮ 13 straipsnio 2 dalies nuostatas, kai mokėtoju teikiančiam būsto nuomos paslaugas Lietuvoje paslaugas suteikė užsienio apmokestinamasis asmuo neįsikūręs Lietuvoje, laikoma, kad paslaugos suteiktos Lietuvoje ir yra PVM objektas. Pareiškėjas pagal jam įteiktą mokesčių administratoriaus nurodymą informacijos bei dokumentų apie sudarytus sandorius su „Airbnb“ ir „Booking.com“ nepateikė.

Mokestinio patikrinimo metu įvertinus surinktą informaciją bei vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatomis, tarpininkavimo paslaugų suma nustatyta pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą. Inspekcijai apžvelgus „Airbnb“ internetinėje svetainėje pateiktą informaciją apie mažiausią taikomą 3 proc. komisinį mokestį nuomos paslaugos teikėjams, atsižvelgus į tai, kad „Airbnb“ už suteiktas paslaugas neišrašo PVM sąskaitų faktūrų ir į tai, kad Pareiškėjas nepateikė dokumentų pagrindžiančių nuomos sandorių vertes ir komisinio mokesčio dydį teikiant nuomos paslaugas, vertinta, kad pagal banko sąskaitų išrašus nustatyta iš „Airbnb“ Pareiškėjo gauta 12 538,38 Eur nuomos pajamų suma². Atitinkamai apskaičiuota, jog Pareiškėjas 2018 – 2020 m. laikotarpiu iš „Airbnb“ įsigijo tarpininkavimo paslaugų už 376,15 Eur (187,26 Eur (2018 m.) + 151,24 Eur (2019 m.) + 37,65 Eur (2020 m.)). Įvertinus Pareiškėjo banko sąskaitų išrašų duomenis nustatyta, kad Pareiškėjas „Booking.com“ už tarpininkavimo paslaugas sumokėjo 18 038,38 Eur, nuo kurios mokėtoju atsirado prievolė skaičiuoti ir mokėti PVM.

Taigi Pareiškėjas laikotarpiu nuo 2018 m. sausio mėn. iki 2020 m. rugpjūčio mėn. kiekvieną mėnesį, taikydamas standartinį 21 proc. PVM tarifą, nuo 18 414,53 Eur komisinio mokesčio sumos (376,15 Eur „Airbnb“ + 18 038,38 Eur „Booking.com“) turėjo apskaičiuoti, PVM apyskaitos FR0608 formoje deklaruoti iš „Airbnb“ ir „Booking.com“ įsigytų tarpininkavimo paslaugų pardavimo PVM.

3. *Dėl VSD įmokų apskaičiavimo.* Pareiškėjas 2019-2020 m. laikotarpiu gavo individualios veiklos pajamų 2019 m. – 61 866,74 Eur, 2020 m. – 34 034,48 Eur. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ) 3 straipsnio 1 punktu, 5 straipsnio 2 dalimi, 10 straipsnio 3 dalimi Pareiškėjo apskaičiuota apmokestinamųjų pajamų 2019 m. 43 306,72 Eur (61 866,74 Eur 18 560,02 Eur 30 proc. leidžiami atskaitymai), 2020 m. - 23 824,14 Eur (34 034,48 Eur - 10 210,34 Eur 30 proc. leidžiami atskaitymai) bei vadovaujantis VSDĮ nuostatomis Pareiškėjui už 2019-2020 m. apskaičiuota mokėtina 7 564,30 Eur VSD įmokų suma.

4. *Dėl PSD įmokų apskaičiavimo.* Kaip jau ne kartą buvo minėta, Pareiškėjas 2019–2020 m. laikotarpiu gavo individualios veiklos pajamų³. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau - SDĮ) 17 straipsnio 4 dalies nuostatomis, fiziniai asmenys, kurie vykdo individualią veiklą, moka 6,98 proc. dydžio PSD įmokas nuo sumos, nuo kurios skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos. Pagal VSDĮ 10 straipsnio 5 dalį, socialinio draudimo įmokų bazė, kurią privalo taikyti kiekvienas draudėjas, kalendoriniais metais negali būti didesnė negu praėjusių metų 43 vidutinių šalies darbo užmokesčių (toliau – VDU) suma. Pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2019-2020 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo 4 straipsnio nuostatas, VDU dydis 2019 m. sudarė 1 136,20 Eur, VDU suma – 48 856,60 Eur, 2020 m. VDU dydis – 1 241,40 Eur, VDU suma 53 380,20 Eur. Vadovaujantis minėtomis įstatymo nuostatomis, Pareiškėjui už 2019–2020 m. laikotarpį apskaičiuota mokėtina 4 217,16 Eur PSD įmokų suma.

² atskaičius 3 proc. komisinį mokestį;

³ 2019 m. 61 866,74 Eur, 2020 m. - 34 034,48 Eur;

5. *Dėl sankcijų apskaičiavimo.* Pareiškėjui už mokestinius pažeidimus apskaičiuotos mokesčių sankcijos:

- nesumokėjus 21 603,93 Eur GPM bei 8 946,57 Eur PVM sumų, vadovaujantis MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 punkto bei 97 straipsnio 2 dalies, 139 bei 140 straipsnio nuostatomis bei formuojama teismų praktika⁴ apskaičiuota 2 278,41 Eur GPM bei 1 535,05 Eur PVM delspinigių ir skirtos 10 802 Eur (21 603,93 Eur x 50 proc.) GPM ir 4 473 Eur (8 946,57 Eur x 50 proc.) PVM baudos.

- vadovaujantis VSDĮ 19 straipsnio 2 dalies ir SDĮ 19 straipsnio 1 dalies nuostatomis Pareiškėjui skirtos 3 782,15 Eur VSD įmokų (7 564,30 Eur x 50 proc.) bei 2 108,58 Eur PSD įmokų baudos (4 217,16 x 50 proc.).

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas atmestinas, skundžiamas Inspekcijos Sprendimas tvirtintinas.

Ginčas nagrinėjamu atveju kilo dėl skundžiamu Inspekcijos Sprendimu patvirtintų ir Patikrinimo akte apskaičiuotų mokėtinų sumų bei skirtų mokesčių sankcijų.

Pareiškėjas gautas pajamas tikrinamuoju laikotarpiu iš dalies deklaravo pateikęs pajamų deklaraciją už 2020 metus. Už 2018–2019 metus Pareiškėjas pajamų nedeklaravo. Iš mokestinės medžiagos matyti, jog tikrinamuoju laikotarpiu (2018–2020 m.) Pareiškėjas padarė šiuos mokesčių įstatymų pažeidimus:

- Pareiškėjas 2018 - 2020 m. neįregistravęs individualios veiklos vykdė apgyvendinimo veiklą (teikė nakvynės namų paslaugą) bei teikė kitą pašto ir pasiuntinių (kurjerių) paslaugą ir į banko sąskaitas gavo 140 072,54 Eur (iš jų: 2018 m. – 44 171,32 Eur, 2019 m. – 61 866,74 Eur, 2020 m. – 34 034,48 Eur) individualios veiklos pajamų, kurios vadovaujantis MAĮ 70 straipsniu bei GPMĮ 22 straipsnio 3 dalies ir 25 straipsnio nuostatomis buvo priskirtos apmokestinamosioms pajamoms ir kurių Pareiškėjas nedeklaravo.

- Pareiškėjas 2020 m. laikotarpiu iš Lietuvos juridinio asmens į banko sąskaitas bei grynaisiais pinigais gavo 66 434,95 Eur kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų, kurios vadovaujantis MAĮ 69 straipsnio 1 dalimi, 70 straipsniu bei GPMĮ 25 straipsniu buvo priskirtos apmokestinamosioms pajamoms, kurių Pareiškėjas nedeklaravo. Mokesčių mokėtojas minėtas gautas lėšas panaudojo asmeninėms išlaidoms apmokėti.

- Pareiškėjas 2020 m. gavo 3 475,40 Eur (5 000 Eur pardavimo pajamos – 1 524,60 Eur įsigijimo išlaidos) ne individualios veiklos turto pardavimo pajamų, kurios vadovaujantis GPMĮ 22 straipsnio 3 dalimi ir 25 straipsniu priskiriamos apmokestinamosioms pajamoms ir kurių Pareiškėjas nedeklaravo.

- Pareiškėjas 2018–2020 m. vykdydamas ekonominę veiklą (teikdamas apgyvendinimo bei pasiuntinių (kurjerių) veiklas) gavo atlygį, kurio bendra suma per paskutinius 12 mėnesių viršijo 45 000 Eur ribą ir vadovaujantis PVMĮ 71 straipsnio 1 dalimi turėjo apskaičiuoti pardavimo PVM.

- Pareiškėjas už užsienio šalies asmenų („Airbnb“, „Booking.com“), neįsikūrusių Lietuvos teritorijoje, suteiktas tarpininkavimo paslaugas teikiant nakvynės namų paslaugą Lietuvoje, vadovaujantis PVMĮ 92 straipsnio 10 dalies, 95 straipsnio 2 dalies nuostatomis, neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą mokėtino PVM.

Dėl Inspekcijos apskaičiuotų mokėtinų sumų pakeitimo. Komisija pastebi, kad Pareiškėjas pateiktame skunde pateikė abstrakčius prieštaravimus. Komisija pažymi, kad MAĮ 67 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Vadinasi, mokestinio ginčo byloje, visų pirma, mokesčių administratorius turi surinkti bei teikti atitinkamus įrodymus dėl mokesčių apskaičiavimo

⁴ LVAT 2008-02-15 nutartis adm. byloje Nr. A261-214/2008; 2010-12-06 nutartis adm. byloje Nr. A-438- 1117/2010; 2010-06-30 nutartis adm. byloje Nr. A-442-884/2010; 2010-11-29 nutartis adm. byloje Nr. A438-1546/2010, 2012-04- 16 nutartis adm. byloje Nr. A-602-1217/2012;

mokesčių mokėtojui. Kita vertus, mokesčių mokėtojui siekiant paneigti apskaičiuotas sumas bei nugincyti mokesčių administratoriaus sprendimą, nepakanka apsiriboti vien tik paaiškinimų ir kontra argumentų teikimu, neįrodžiant jų konkrečiais įrodymais (LVAT 2021-04-21 nutartis adm. byloje Nr. A-715-556/2021). MAĮ 67 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos.

Komisija pastebi, kad aiškindamas minėtų teisės normų turinį LVAT ne kartą yra konstatavęs, kad jomis įrodinėjimo pareiga (lot. *onus probandi*) yra paskirstyta tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo. Mokesčių administratorius privalo tam tikrais duomenimis pagrįsti mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Mokesčių mokėtojas, nesutikdamas su mokesčių administratoriaus apskaičiuoto mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pateikti duomenis, kurie pagrįstų, kodėl mokesčiai ir su juo susijusios sumos yra apskaičiuotos neteisingai. Nustatius, kad mokesčių administratorius pateikė pakankamai duomenų, įrodančių mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumą bei teisingumą, mokesčių mokėtojui, kuris nesutinka su mokesčių administratoriaus apskaičiavimu, tenka pareiga įrodyti, jog mokesčių administratorius neteisingai apskaičiavo mokesčio ir su juo susijusias sumas. Mokesčių mokėtojas, norėdamas paneigti mokesčių administratoriaus apskaičiuotą konkretų mokesčių, privalo pateikti pagrįstus argumentus ir juos pagrindžiančius naujus įrodymus, sąlygojančius apskaičiuoto mokesčio neteisingumą. Kai mokesčių administratorius yra surinkęs atitinkamus faktinius duomenis ir jais grindžia apskaičiuotus papildomus mokesčius bei su jais susijusias sumas, mokesčių mokėtojui apsiginti galimybė atsiranda, kai jis savo ruožtu teikia kitokius faktinius duomenis, suponuojančius priešingą nei mokesčių administratoriaus padarytą išvadą, o apsiribojimas vien teiginiais, atsikirtimais, nepagrįstais jokiais įrodymais, negali nulemti sprendimo priėmimo mokesčių mokėtojo naudai. Jeigu mokesčių mokėtojas neįvykdo pareigos nugincyti mokesčių administratoriaus surinktus įrodymus, tai nustatius, jog mokesčių administratorius pagrindė mokesčių mokėtojui apskaičiuotą mokesčių ir su juo susijusias sumas, mokesčių mokėtojui atsiranda mokesstinė prievolė (LVAT 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010; 2012-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1601/2012; 2017-09-14 nutartis adm. byloje Nr. A-982-438/2017; 2019-03-28 nutartis adm. byloje Nr. A-514-968/2019).

Komisija atkreipia dėmesį į tai, jog Pareiškėjo atžvilgiu buvo atlikti mokesstiniai tyrimai 2021-07-16 Nr. (21.222 Mr) MTP-459 bei 2021-08-04 Nr. (21.222 Mr) FR0706-949. Pareiškėjo buvo prašoma pateikti su tyrimais susijusią informaciją. Po atliktų mokesstinių tyrimų, buvo inicijuotas mokesstinis patikrinimas. Apie mokesstinio patikrinimo pradžią bei mokesstinio patikrinimo metu duotus mokesčių administratoriaus nurodymus, Pareiškėjas buvo informuotas 2021-11-19 surašytu bei patalpintu VMI elektroninių paslaugų portale „Mano VMI“ (toliau – Mano VMI) Pranešimu apie mokesstinį patikrinimą Nr. (21.222 Mr) FR0663-260. Pareiškėjas dėl Patikrinimo akto pastabų nepateikė, o dėl Sprendimo Komisijai pateikė abstrakčius argumentus, iš esmės ginčydamas paskirtų sankcijų sumas. Pažymime, jog Pareiškėjui buvo suteikta galimybė 2022-12-20 Komisijos posėdžio metu detalizuoti pateiktus skundo argumentus, tačiau Pareiškėjas posėdyje nedalyvavo, 2022-12-20 pranešdamas, jog dėl sveikatos problemų lankosi gydymo įstaigoje ir 2022-12-28 pateikęs Komisijai prašymą mokesstinę bylą nagrinėti jam nedalyvaujant.

Kaip jau minėta ankščiau, Pareiškėjas nepateikė jokių argumentų arba įrodymų, kurie paneigtų Inspekcijos apskaičiuotų mokėtinų mokesčių sumų teisingumą, ir apsiribojo vien abstrakčiu nesutikimu. Komisija, įvertinusi skundžiamą Sprendimą bei Patikrinimo aktą, konstatuoja, kad šiuose dokumentuose išsamiai aptartos mokesčių administratoriaus nustatytos faktinės aplinkybės, susijusios su tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjo gautomis pajamomis bei patirtomis išlaidomis, MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatos, reglamentuojančios mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikymą, taip pat MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatos, reglamentuojančios mokesčio apskaičiavimą taikant turinio viršenybės prieš formą principą, todėl Komisija, vengdama pasikartojimų ir sutikdama su Inspekcijos pateiktu MAĮ 70 straipsnio ir

Taisyklių nuostatų bei MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatų vertinimu, plačiau šių nuostatų ir faktinių ginčo bylos aplinkybių, kurios yra išdėstytos Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje bei papildomai aptarti Sprendime ir Patikrinimo akte, iš naujo neaptarinėja, juolab, kad Pareiškėjas skunde dėl Sprendime apskaičiuotų mokėtinų sumų pasisako abstrakčiu nesutikimu. Vadinasi galima daryti išvadą, jog Pareiškėjas iš esmės nekelia ginčo dėl mokesčių apskaičiavimo bei neginčija nustatytos mokesstinės prievolės aritmetinio apskaičiavimo.

Dėl Pareiškėjui skirtų sankcijų pagrįstumo. Komisija pasisako dėl Pareiškėjo skunde nurodyto esminio nesutikimo motyvo – skirtinų maksimalaus dydžio mokesčio baudų. Pareiškėjas skunde tvirtina, jog 50 proc. dydžio GPM, PVM, VSD ir PSD įmokų baudų skyrimas yra nemotyvuotas. Pareiškėjo teigimu, jis bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, mokesčių įstatymų pažeidimai padaryti dėl nepatyrimo, o ne dėl mokesčių vengimo ir nepiktybiškai, todėl baudų dydžiai turėtų būti sumažinti.

Komisija atsakydama į šį argumentą pažymi, kad vienas svarbiausių mokesčių mokėjimo principų yra jų privalomumas (MAĮ 8 straipsnis, taip pat žr. Konstitucinio Teismo 1998-10-09 nutarimą). Mokesčiai yra būtina valstybės funkcionavimo sąlyga, todėl konstitucinė pareiga mokėti įstatymais nustatytus mokesčius įstatymuose yra įtvirtinta kaip valstybės reikalavimas, skirtas visiems mokesčių mokėtojams. Mokesčių mokėtojas privalo dalį savo nuosavybės, kuri yra išreiškiamą tam tikra pinigų suma, pervesti į valstybės (savivaldybės) biudžetą, nes kitaip būtų pažeistas viešasis interesas bei kitų asmenų teisės ir įstatymų saugomi interesai. Pažymėtina, kad siekdama užtikrinti konstitucinės pareigos mokėti mokesčius vykdymą valstybė gali nustatyti teisinę atsakomybę už mokesčių įstatymų pažeidimus, tokios atsakomybės rūšis, atitinkamas nuobaudas, taip pat ir baudas, kurios gali būti skiriamos fiziniams ir juridiniams asmenims, pažeidusiems mokesčių įstatymus (Konstitucinio Teismo 2000-12-06 nutarimas).

GPMĮ 36 straipsnio 2 dalis nustato, kad už šio įstatymo pažeidimus skiriamos baudos ir (arba) skaičiuojami delspinigiai Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Pagal PVMĮ 123 straipsnio 2 dalį, jeigu nustatoma, kad apmokestinamasis asmuo arba bet koks kitas asmuo, nesantis PVM mokėtoju, tačiau šio Įstatymo nustatyta tvarka privalėjęs mokėti į biudžetą PVM, jo nesumokėjo, apskaičiuojama mokėtina į biudžetą PVM suma ir skiriama nuo 10 iki 50 procentų apskaičiuotos PVM sumos dydžio bauda. Pagal VSDĮ 19 straipsnio 2 dalies nuostatas, patikrinimo metu nustatčius, kad VSD įmokos neteisėtai sumažintos, priskaičiuojama trūkstama VSD įmokų suma ir skiriama 50 procentų šios sumos dydžio bauda. SDĮ 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog pažeidus SDĮ 17 straipsnyje nurodytų įmokų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką, vadovaujantis VSDĮ nustatyta tvarka, skiriama 50 procentų apskaičiuotos PSD įmokų sumos dydžio bauda.

Įvertinus pateiktą mokesstinio ginčo medžiagą, Pareiškėjui buvo pagrįstai apskaičiuotos 2 278,41 Eur GPM delspinigių ir 1 535,05 Eur PVM delspinigių sumos.

MAĮ 140 straipsnyje nustatyta, kad asmenims, pažeidusiems mokesčių įstatymus, baudos skiriamos pagal pažeidimo padarymo metu galiojančius teisės aktus. Baudos skyrimo taisyklės yra įtvirtintos MAĮ 139 straipsnio 1 dalyje, kurioje numatyta, jog, jei mokesčių administratorius nustato, kad mokesčių mokėtojas neapskaičiavo nedeklaruojamo <...> ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnę mokesčio tarifą ir dėl šių priežasčių mokėtiną mokesį neteisėtai sumažino, mokesčių mokėtojui priskaičiuojama trūkstama mokesčio suma ir skiriama nuo 10 iki 50 procentų minėtos mokesčio sumos dydžio bauda, jei atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip. Skiriamos konkrečios baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, nuo to, ar mokesčių mokėtojas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, nuo mokesčių įstatymų pažeidimo pripažinimo ir kitų aplinkybių, kurias mokesčių administratorius pripažįsta svarbiomis skirdamas didesnę ar mažesnę baudą.

MAĮ detalai nenustato, kaip turėtų būti mažinamas ar didinamas baudos dydis vertinant normoje nurodytas aplinkybes, todėl LVAT adm. byloje Nr. A-261-214/2008, atsižvelgęs į Konstitucinio Teismo 2004-01-26 nutarime nurodytus baudų dydžio nustatymo principus, padarė išvadą, kad skiriant baudą už mokesčių įstatymo pažeidimą, turėtų būti imamas sankcijoje numatytos

baudos vidurkis. Kaip pažymėjo LVAT, skiriant baudą asmeniui, individualizuojant jos dydį, privaloma atsižvelgti į atsakomybę lengvinančias bei sunkinančias aplinkybes, kurias lemia pažeidimo pobūdis (LVAT 2010-12-06 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1117/2010). Taigi skiriamos baudos dydis priklauso nuo visų kompleksiskai vertinamų su konkrečiu atveju susijusių minėtų aplinkybių, o esant atsakomybę didinančių ir mažinančių aplinkybių pusiausvyrai (ar tokių aplinkybių nesant), skiriamas įstatyme nustatytos minimalios ir maksimalios sankcijos vidurkis (taip pat žiūrėti LVAT 2010-06-04 nutartį adm. byloje Nr. A-575-916/2010, 2010-06-30 nutartį adm. byloje Nr. A 442 884/2010, 2010-11-29 nutartį adm. byloje Nr. A-438-1546/2010).

LVAT 2019-07-31 nutartyje adm. byloje Nr. A-1811-575/2019 akcentavo, kad MAĮ 139 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, numatyta, kad skiriamos konkrečios baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, nuo to, ar mokesčių mokėtojas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, nuo mokesčių įstatymų pažeidimo pripažinimo ir kitų aplinkybių, kurias mokesčių administratorius pripažįsta svarbiomis skirdamas didesnę ar mažesnę baudą. Komisija pažymi, kad LVAT tokios nuomonės dėl skiriamų baudų dydžio laikėsi ir vėlesnėse nutartyse (2019-10-08 nutartis adm. byloje Nr. eA-3950-968/2019, 2020-04-15 nutartis adm. byloje Nr. eA-2536-968/2020, 2020-06-10 nutartis adm. byloje Nr. eA-1247-602/2020).

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjui buvo skirtos 50 proc. dydžio GPM (10 802 Eur), PVM (4 473 Eur), VSD įmokų (3 782,15 Eur) ir PSD įmokų (2 108,58 Eur) baudos. Pareiškėjo teigimu, 50 proc. dydžio baudos neturi teisinio pagrindo, kadangi nėra atsakomybę sunkinančių aplinkybių. Skunde teigiama, jog su Inspekcijos specialistu bendradarbiavo, nuolat jam atsiskaitė nuo 2021 metų 11 mėnesio. Tačiau, kai pasikeitė tikrinantis specialistas, iš naujo darbuotojo nebesulaukė naujų reikalavimų. Skunde nurodoma, jog Pareiškėjas neatvyko tik į vieną paskirtą kvietimą, nes dėl COVID-19 ligos negalėjo niekur eiti ir tai pranešė specialistui, nors tai nebuvo nepažymėta Patikrinimo akte, ir pats siūlė susitarti kitu metu ir atvykti. Komisija pastebi, kad šie Pareiškėjo bendradarbiavimą neva rodantys argumentai bylos nagrinėjime nebuvo pagrįsti jokiais įrodymais. Tuo tarpu visiškai skirtingą nuomonę apie Pareiškėjo tariamai vykusį bendradarbiavimą posėdžio metu pareiškė Inspekcijos atstovai, kurių teigimu, Pareiškėjas visiškai nebendradarbiavo – nevykdė mokesčių administratoriaus nurodymų, pagal nurodymus neteikė informacijos, neatvyko į nė vieną susitikimą, nei kai prieš tai dirbusi Inspekcijos specialistė vykdė mokesčių tyrimą, nei kai mokesčių patikrinimą vykdė Patikrinimo aktą surašiusi Inspekcijos specialistė.

Komisija, vertindama bylos medžiagą, pastebi, kad skundžiamame Sprendime detaliai pažymėta, kad Pareiškėjas patikrinimo metu su patikrinimą atliekančiu pareigūnu nebendradarbiavo. Pranešimais – mokesčio tyrimo metu (2021-07-16 Nr. (21.222 Mr) MTP-459) ir mokesčio patikrinimo metu (2021-11-19 Nr. (21.222 Mr) FR0663-260) prašytų dokumentų neteikė. Pareiškėjui įteikti nurodymai – mokesčio tyrimo metu (2021-08-04 Nr. (21.222 Mr) FR0706-949) ir mokesčio patikrinimo metu (2021-12-13 Nr. (21.222 Mr) FR0706-1450)), kurių Pareiškėjas iki Patikrinimo akto surašymo dienos neįvykdė. Mokesčio patikrinimo metu Pareiškėjas apie nurodymo neįvykdymą kelis kartus buvo informuotas, t. y. Pareiškėjui išsiųsti priminimai (klasikiniu paštu bei el. paštu). Be to, Pareiškėjo iniciatyva kelis kartus buvo paskirtas laikas atvykti į Inspekciją susipažinti su patikrinimo eiga, tačiau Pareiškėjas neatvyko. Pareiškėjas abiejų kontrolės veiksmų metu (mokesčio tyrimo ir mokesčio patikrinimo) mokesčių administratoriaus nurodymų nevykdė, mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingų duomenų ir dokumentų nepateikė ir nenurodė nepateikimo priežasčių. Nors Pareiškėjas skunde teigia, jog vienu laikotarpiu sirgo Covid - 19, todėl negalėjo atvykti pas mokesčių patikrinimą atlikusią darbuotoją, tačiau tai nepaaiškino kitų mokesčių mokėtojo veiksmų – nenoro teikti su ginču susijusių dokumentų, mokesčių administratoriaus pateiktų nurodymų nevykdymo.

Komisija, vertindama skirtų baudų pagrįstumą, atsižvelgia į tai, kad MAĮ 140 straipsnio 3 dalyje numatytą atsakomybę švelninančių aplinkybių patikrinimo metu nebuvo nustatyta, o Pareiškėjo argumentai dėl lengvinančių aplinkybių – bendradarbiavimo ir pažeidimų padarymo dėl patirties neturėjimo, yra deklaratyvaus pobūdžio bei nėra pagrįsti jokiais įrodymais. Komisijos

vertinimu, nagrinėjamo ginčo byloje nustatytas MAĮ 140 straipsnio 4 dalyje numatytų sunkinančių aplinkybių daugetas:

Pažeidimai padaryti Pareiškėjui siekiant gauti mokestinę naudą, kaip ji suprantama pagal MAĮ 69 straipsnio 1 dalį, ir mokesčiai apskaičiuoti mokesčių administratoriui taikant turinio viršenybės prieš formą principą; Pareiškėjo padaryta žala valstybės biudžetui viršijo 500 bazinių socialinių išmokų sumą (38 Eur x 500 = 19 000 Eur); deklaracijose gautų pajamų nedeklaravo, mokesčių neapskaičiavo ir nesumokėjo; Pareiškėjas nebendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, nevykdė mokesčių administratoriaus nurodymų, neteikė paaiškinimų ir mokestiniam patikrinimui atlikti reikalingų dokumentų.

Komisijos vertinimu, Inspekcija, skundžiamame Sprendime skirdama konkrečias baudas Pareiškėjui, jų dydį nustatė teisingai, atsižvelgdama į MAĮ 140 straipsnio 5 dalyje numatytas bausmių skyrimo taisykles, o konkrečiau – MAĮ 140 straipsnio 5 dalies 4 punktą, kuriame nustatyta, kad mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę sunkinančios aplinkybės ir nėra lengvinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, viršijančią skirtinos baudos vidurkį.

Dėl VSD įmokų ir PSD įmokų baudų. Skundžiamu Inspekcijos Sprendimu, kuriuo patvirtintas Patikrinimo aktas, už nustatytus pažeidimus Pareiškėjui, be kitų mokestinių prievolių, apskaičiuota ir nurodyta sumokėti 7 564,30 Eur VSD įmokas bei 4 217,16 Eur PSD įmokas ir 50 proc. mokesčio dydžio: 3 782,15 Eur VSD įmokų baudą ir 2 108,58 Eur PSD įmokų baudą. Skirdama Pareiškėjui 50 proc. dydžio VSD įmokų ir PSD įmokų baudas, Inspekcija vadovavosi SDĮ 19 straipsnio 1 dalies ir VSDĮ 19 straipsnio 2 dalies nuostatomis. Pagal SDĮ 19 straipsnio 1 dalies nuostatas, pažeidus šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įmokų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką, baudos skiriamos VSDĮ nustatyta tvarka. Remiantis VSDĮ 19 straipsnio 2 dalies nuostatomis, jeigu patikrinimo metu nustatoma, kad socialinio draudimo įmokos neteisėtai sumažintos, priskaičiuojama trūkstama socialinio draudimo įmokų suma ir skiriama 50 procentų šios sumos dydžio bauda. Taigi šis įstatymas imperatyviai nustato / nustatė nesumokėtų VSD įmokų ir PSD įmokų baudų dydį, kuris nepriklauso / nepriklausė nuo jokių aplinkybių.

Tačiau Komisija atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – KT) 2022-05-19 nutarimu pripažinta, kad Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (2016-06-29 redakcija) 19 straipsnio 2 dalies nuostata „jeigu patikrinimo metu nustatoma, kad socialinio draudimo įmokos neteisėtai sumažintos, priskaičiuojama trūkstama socialinio draudimo įmokų suma ir skiriama 50 procentų šios sumos dydžio bauda“ tiek, kiek, joje įtvirtinus teisės pažeidėjams taikytiną griežtą sankciją, teismui neleidžiama, atsižvelgiant į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes, jos individualizuoti, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui (nutarimas paskelbtas: TAR, 2022-05-19, Nr. 10567).

Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 107 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos įstatymas (ar jo dalis) arba kitas Seimo aktas (ar jo dalis), Respublikos Prezidento aktas, Vyriausybės aktas (ar jo dalis) negali būti taikomi nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo sprendimas, kad atitinkamas aktas (ar jo dalis) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo (toliau – KTĮ) 72 straipsnyje (2015-05-14 įstatymo Nr. XII-1703redakcija) įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos įstatymas (ar jo dalis) <...> negali būti taikomi nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo nutarimas, kad atitinkamas aktas (ar jo dalis) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. <...>. Konstitucinio Teismo nutarimai yra privalomi visoms valdžios institucijoms, teismams, visoms įmonėms, įstaigoms bei organizacijoms, pareigūnams ir piliečiams. <...>.

Atsižvelgiant į paminėtas Konstitucijos, KT 2022-05-19 nutarimo bei KTĮ 72 straipsnio nuostatas, Inspekcija skundžiamu Sprendimu, priimtu 2022-11-08, neturėjo teisės Pareiškėjui nustatyti skiriamų VSD įmokų ir PSD įmokų baudų dydžio pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijai prieštaraujančias VSDĮ 19 straipsnio 2 dalies nuostatas, nes KT nutarimas priimtas ir paskelbtas 2022-05-19, t. y. prieš Inspekcijai priimant skundžiamą Sprendimą.

Įvertinusi visas aukščiau nurodytas aplinkybes dėl VSD įmokų ir PSD įmokų baudų dydžio nustatymo pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijai prieštaraujančias įstatymines nuostatas, darytina išvada, kad Sprendimo dalis dėl Pareiškėjui skirtų 50 proc. dydžio VSD įmokų ir PSD įmokų baudų privalo būti Komisijos išnagrinėta atskirai. Tačiau iki Komisijos sprendimo surašymo dienos buvo priimtas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas (TAR, 2022-11-29, Nr. 24196) (toliau – VSDĮ pakeitimo įstatymas; galiojantis nuo 2022-11-30). Pagal VSDĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatas, jeigu patikrinimo metu nustatoma, kad socialinio draudimo įmokos neteisėtai sumažintos, priskaičiuojama trūkstama socialinio draudimo įmokų suma ir draudėjui skiriama bauda *mutatis mutandis* taikant MAĮ 139 ir 140 straipsniuose nurodytus baudų dydžius ir nustatytą baudų skyrimo tvarką.

MAĮ 142 straipsnis nustato, kad teisės aktai, kuriais sumažinamos arba panaikinamos baudos, taikomi ir už mokesčių įstatymų pažeidimus, padarytus iki šių aktų įsigaliojimo, jei baudas sumažinantis arba panaikinantis teisės aktas įsigalioja ne vėliau kaip sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtoju naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis ir (arba) su juo susijusios sumos, priėmimo dieną, o jei mokesčių mokėtojas apskundžia mokesčių administratoriaus sprendimą, – ne vėliau kaip mokesčių ginčą nagrinėjančios institucijos sprendimo priėmimo dieną.

Komisija nebekartoja aptartų motyvų, jog Pareiškėjo veiksmuose nenustatė lengvinančių aplinkybių bei priešingai, nustatė mokesčio mokėtojo padėtį sunkinančias aplinkybes, todėl atsižvelgiant į MAĮ 139 straipsnio nuostatas, nekeičia Pareiškėjui paskirtų 50 proc. dydžio VSD ir PSD įmokų baudų dydžio, nes jos atitinka Įstatymo leidėjo numatytą valią. Taigi, Komisija, įvertinusi byloje esančius įrodymus ir patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, nurodytą atsakomybę sunkinančių aplinkybių turinį, byloje esančią medžiagą bei tai, kad iš esmės nustatytas sunkinančių aplinkybių daugetas bei atsižvelgdama į tai, kad atsakomybę švelninančių aplinkybių patikrinimo metu nebuvo nustatyta, sprendžia, kad Pareiškėjui skirtos 50 proc. dydžio GPM (10 802 Eur), PVM (4 473 Eur), VSD įmokų (3 782,15 Eur), PSD įmokų (2 108,58 Eur) baudos atveju atitinka teisingumo ir protingumo principus bei nėra pagrindo keisti jų dydžio. Atsižvelgdama į visas šiame sprendime nurodytas aplinkybes, Komisija konstatuoja, kad Inspekcija priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl jį naikinti Pareiškėjo skunde nurodytais argumentais nėra pagrindo.

Dėl mokesstinės nepriemokos išdėstymo. Pareiškėjas skunde prašo išdėstyti mokėtinas sumas mokant periodiškai sutartu būdu, todėl Komisija nurodo, kad Pareiškėjas, susidūręs su laikiniais finansiniais sunkumais ir neturėdamas galimybės padengti mokesstinės nepriemokos iš karto (tiek mokesčio, tiek delspinigių ir baudų nepriemokos), vadovaujantis MAĮ 88 straipsnyje įtvirtintomis nuostatomis, gali kreiptis į mokesčių administratorių dėl mokesstinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo arba išdėstymo.

Komisija informuoja, kad mokesčių mokėtojas, vadovaujantis MAĮ nuostatomis, gali pateikti prašymą Inspekcijai dėl mokesstinės nepriemokos išdėstymo, sudarant mokesstinės paskolos sutartį. Informacija apie teikiamo prašymo reikalavimus skelbiama: <https://www.vmi.lt/evmi/prasymas-atideti-arba-isdestyti-mokestine-nepriemoka>. Prašymas dėl mokesstinės nepriemokos mokėjimo atidėjimo arba išdėstymo teikiamas:

- prisijungus prie Inspekcijos portalo e. VMI autorizuotų elektroninių paslaugų srities Mano VMI ir pasirenkant paslaugą: Vykdomos paslaugos -> Užsakyti naują paslaugą -> Mokesčių atidėjimas ir termino keitimas -> Mokesčių atidėjimo ir mokėjimo dalimis sutartis;
- paštu (paprastu ar registruotu);
- el. paštu adresu: vmi@vmi.lt;
- tiesiogiai atvykus - <https://www.vmi.lt/evmi/aptarnavimo-skyriai> (klientai aptarnaujami tik pagal išankstinę rezervaciją jiems skirtu laiku, <https://www.vmi.lt/evmi/isankstine-rezervacija>).

Mokesčių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022-11-08 sprendimą Nr. (21.222Mr) FR0682-275.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė